

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редация, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доведеня по 30 сот. від стрічки.

Сучасне положенє Русинів і мнїмі угодові переговори.

(Δ) Оповіденанедавно в N. fr. Presse. датована з Відня (але в дійсности надіслана зі Львова) допись про переговори між Поляками і Русинами (ми подали її тоді з нашими замітками) викликала широкий відгомін в польскім і рускім денникарстві всяких таборів, а розправа на сю тему виявила всілякі погляди і поясненя. Отсе стає неперечним доказом, що теперішні взаємини між обидвома народами в Галичині дійшли до такого ступня, що всі загалом вважають їх нездоровими і неможливими та відчувають потребу якогось порозуміння. Одначе з тих голосів, які відозвали ся на сю тему, видно в значній части ще стілько загорілости і упередженя а навіть злої волі, що затемнює ясний погляд на цілу справу і утрудняє яке небудь порозумінє.

Не можна навіть дивувати ся такому положеню, бо події останнього десятилітя наших міжнародних відносин складали ся на те, щоби наше політичне становище затемнити а народній роботі коло політично - національного і культурного розвитку руского народу нагромадити всілякі перепони і труднощі.

Русини-народовці виступили були в 90-их роках мин. столітя в соймі з ясною програмою що до політ. становища, одначе не мали витревалости, щоби сю програму послідовано перевести і на тім становищі виразним удержати ся та розвинути реальну органічну роботу в широких верствах народних. Політичні провідники рускі привикли більше до негатиційної, опозиційної політики, як до реальної і позитивної роботи, намагали ся здобути популярність серед рускої суспільности більше різкими маніфестациями як реальними придбаннями, конечними для культурного і національного розвитку руского народу, вдоволяли ся хвилими заявами довіри і признаня, замість приложити руки до організації і позитивної роботи коло подвигнення руского народу.

Колиж проти сего становища руских послів і проти реального напрямку рускої політики проявила ся агітація москвофілів, котрі всю свою роботу основували на негатиції, коли новозорганізоване радикальне сторонництво, що всі свої змаганя звернуло на агітацію, також стало нападати на сю політику руских послів, коли й польскі шовіністичні круги почали в реальній і позитивній політиці

русских послів бачити для себе вкорченє польского народного стану посіданя, не видержали провідники Русинів-народовців на занятім раз становищі національної окремішности і почали еру консолідацій. Отсе консолідаційна ера десятилітна, про котру ми стілько свого часу писали, не тільки скаляла наш народний прапор, але затемнила нашу народну справу і національну свідомість в широких верствах народних, ввела там баламутство та деморалізацію, а крім того допомогла до того зросту ренегатства національного, який виявив ся так могутно в розвитку москвофільства особливо в останних роках. Опозиційна політика основана лише на агітації без реальної і позитивної роботи, допомогла лише до зросту з одного боку москвофільства, котре є рішучою негатицією національного встанованя і розвитку Русинів, а другого боку агітаційних і соціялістичних елементів, з котрими опозиційні провідники народовські почали мирити ся і зєдинати ся для піддержки своєї популярности. Перші загальні вибори до держ. ради вели ся з одного боку накладаням з москвофіліями, а з другого боку з радикальним і соціялістичним табором, а одноцілий на око в перших починах нового парламенту руский клуб був наглядним виразом сеї політики.

Сумні були плоди консолідаційної політики, котра допомогла до такого зросту нашим москвичам, що они не тільки захопили чотири нові мандати до держ. ради і відтак вивисили там московський політ. прапор яко окремиї московський клуб (Russischer Klub), але тепер почали виступати проти радикальної політики руского клубу, виставляючи себе консервативним сторонництвом ладу і згоди з Поляками, з котрими порозумінє довело їх до значних успіхів при соймових виборах. Народова Рада, а також інші польскі сторонництва і все майже польске денникарство почали тепер входити в явний союз з москвичами, а та солідарність дійшла до явної маніфестации не лише в держ. раді (промова д-ра Глебовіцкого), але й на всеславянськім зїзді в Празі. Дійшло до того, що Dziennik Polski представив процес Ольги Грабар і Наумовича яко інтригу народовців а православна пропаганда в очах сего денника була зовсім невинним плятонічним бажанєм. Вечерниці в честь Наумовича і Пушкина аранжовані москвофільськими агітаторами по гімназиях і москвофільських бурсах мали втягнути руску молодіж в струю єдинительної політики, навіть на селянських вічах намагали ся

наші москвичі доказати, що руске селянство послугує ся „настоящими літературним общерусским языком“, гостина московских полонників в повороті з праскої вистави у Львові мала зазначити наглядно єдиненє наших москвичів з настоящими руськими. На довершенє всего того засновано в Перемишлі часопись для пропагованя православія, напасти на руский єпископат ширені сею часописею між селянством мають підорвати повагу і привязанє до руско-католицької церкви і підготувити руске селянство для православія, до чого має послужити також аранжованє відомим Носевичом (котрий був спершу агентом „для особих порученій“ в Бродах а тепер вибрав собі ще важнійший центр для сеї діяльности — Перемишль) полонництво 150 селян на Спаса до Почаєва і до Києва, де їм „істинно-русскіє“ запевнили ціле удержанє і світле прийатє. Дальшим етапом в сій органічній роботі єдинительній наших москвичів має послужити висиланє «русской маладьожки» на варшавський університет з подібною задачею, яку мали галицкі переселенці (святиченики і учителі) для знищеня унії в Холмщині в 60-их роках.

Отсе вибуває москвофільство, що спершу було зачалю ся і з одного боку підбивало народних демократів руских до острого опозиції, а з другого боку надівало на себе маску льояльних і згідливых з Поляками консерватистів, виявило тепер знов виразно свої змаганя. Схаменули ся народні демократи і взяли ся поборювати сего домашнього ворога, котрого собі виплекали і котрому самі консолідациями помогли зрости до такої сили, того ворога, що тепер сам народних демократів і їх тактику політичну пятнує гайдамаччиною.

Але й польскі політичні керманічі а вчасти вже й денникарі зрозуміли ту небезпечність, яка грозить і краєві і державі і руско-католицькій церкві з того боку. Доходять до пізнаня і зрозуміня по невчасі, що опір проти заспоковня конечних і оправданих домагань Русинів і накладанє з москвофіліями допомогли до зросту радикальних елементів, котрі тепер і в рускім клубі захопили керму в свої руки і обезсилили народних демократів. Доходять польскі політики до пізнаня, що ті москвичі, котрі удавали таких згідливых союзників з Поляками, не тільки самі не бажать спокою і ладу в краю а радіб піддержувати безнастанне невдоволенє, рахуючи на можливий розпад Австрії і на спасенє в „істинно русскім“ раю, але й глумливими напастями на на-

родних демократів за їх ніби то намірені угодові переговори з Поляками, старають ся горячіших в народнім рускім таборі настроїти проти всякого можливого порозуміння з Поляками.

На сій струні безнастанної розпуки і невдоволення грають також всякого рода крайні живла, як би они не називали ся, чи радикали, чи соціал-демократи, бо лише розлад, невдоволене, агітація дає їм основу естования і життя, дарма що своєю тактикою, захопивши провід клубу для своїх змагань, довели до без виглядного положення.

Сумне нині положення політичне руского народу тому, бо серед рускої суспільности більше склонности до очайдушности і розпуки, як до справдешньої народної роботи. Одначе нинішнє сумне положення починає протверезувати руску суспільність; і видно певні прояви рефлексії і зрозуміння, що так даліше бути не може. А се вже почин отямлення, котрий так починає лякати наших москвичів і радикалів. Починає і серед польської суспільности проявляти ся в часті зрозуміння, що дотеперішня загорілість і опір оправданим домаганням Русинів, пособляє лише розвиткови крайних елементів і що потреба звернути на иншу дорогу. Може і там проявить ся протверезенє.

АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

Матеріал до політики Русинів від часу так званої „нової ери“.

(Дальше).

Після промови посла Романчука забрав голос голова довірчих зборів о. Заячківський з Лопянки і візвав присутних до критики мнущихся.

Перший забрав голос др. Дам'ян Савчак. Він вносить вотум довіря Романчукови, іменно за те, що Романчук признав ся до двох перших похибок: що не брав участі в підготовленню „нової ери“ і що не повідомив про цілу акцію руского соймового клубу.

О. Галуциньський зі Звиняча заявляє: Я нині, по виясненях п. Романчука, цілу справу розумію і в імені буцацького та чортківського повіта даю вотум довіря послови Романчукови. Про Телішевського і Барвіньського ми бояли ся, чи они не за мяккі. Але тепер все добре.

О. Щуровський інтерпелює: чи правительство було би змінило ворожу систему супротив Русинів, колиб згадана пос. Романчуком програма, чи декларация була перейшла через клуб руских, соймових послів?

Пос. Романчук відповідає: „Намісник сказав виразно: nie mogę wchodzić w transakcję z moskalofilami“.

О. Щуровський: Чи правительство сповнило вже свій обовязок супротив Русинів, що дало вибрати 7 руских послів?

Пос. Романчук: Ми надіяли ся чогось більше, але не можемо сказати, щоби правительство зломало дане слово. Що до других поступків, то намісник є заангажований своєю екзистенцією. Але і на се треба тямити, що з нашої сторони мусить бути вирозумілість.

Пос. Телішевський: Щоби наше діло повело ся, его основою мусить бути взаїмна віра і щирість. Похибкою було те, що Романчук не вів вступних переговорів в т. зв. „нової ери“. Але причина лежала в тім, що я не вірив в успіх цілої справи і на случай не-

вдачі хотів ціле odium взяти на себе, щоби Романчука не компромітувати. Ми хибили та кож дуже, що про цілу акцію не повідомили руского клубу соймового.

Намісник сказав перед акцією: „Jeżeli chcecie wejść w akcję, to wchodźcie, jeśli nie — to nie. Rząd, zrobi to i bez was. Gdybym chciał być rozbić klub ruski, to byłbym go rozbił w czasie wyboru członka (Rusina) do Wydziału krajowego. Отже не divide et impera — каже пос. Телішевський — входило тут в гру, але правительство хотіло вийти в переговори лише з Русинами (не москвофілами, бо сі є елементом антідержавним). Членів руского клубу соймового не могли ми вже повідомити про цілу акцію, бо она рішила ся вечером з дня 24. на 25. листопада 1890 р.“

Рудницький (нотаріальний кандидат): Похибка Романчука лежала в тім, що він про цілу акцію не повідомив навіть всіх послів народовців, як д-ра Савчака, Охримовича, Окуневського, Гурика і других.

Дир. Цеглинський: Ми пішли на хибну дорогу, бо народ з всего невдоволений (!? Прим. Автора записок). Треба було вперед розслідити тих, хто є за такою угодою?

Пос. Адольф Підляшєцький: Розрив з „твердими“ був непотрібний.

Судия Шехович: Чи спитали себе посла, чому правительство з ними переговорювати хоче? Чи знали они дійсно причину?

Пос. Романчук: Зворот не наступив дуже нагло. Правительство довго інформувало ся про Русинів. Хто дав перший товчок до сеї акції, автентично сказати не можемо: чи сама Корона, чи міністерство заграничних справ, чи децо инше — годі знати.

Пос. Телішевський: Я застановляв ся над тим, хто дав імпульс до переговорів з Русинами? Намісник сказав до мене при першій стрічці таке: „Mówię do Pana jako wierny sługa Cesarskiej Mości. Sprawa ruska ma doniosłość dla całego państwa, inaczej bym z panami nie mówił“. Се — додав пос. Телішевський — автентичні слова намісника, сказані до мене. Дехто замітив тут, що не можемо зривати з „твердими“. Певно, що супротив всіх „твердих“ годі нам вести експіраційну політику, але против негаторів Руси і московських агентів мусимо виступати експіраційно. Ми мусимо твердо стояти при наших національних прапорі і берети наші ідеали.

О. Кипріянов з Немирова: Ми приймемо концесії з рук правительства, але чому не поперло правительство всіх кандидатур руского, виборчого комітету, прим. п. Вахнянина. А що оно зробило? Оно поперло в Жовківщині кандидатуру о. Брильського, що є рянвм кацапом...

Пос. Романчук: В сю справу годі тепер входити. Брильський зобовязав ся до нас вступити і дав на се аж дві декларації.

Ред. Белей: Союз з москвофілами не був для нас ні добрий, ні хосенний. Они компромітували нашу руску справу і підривали наші інституції. Белей вичислив всі гріхи москвофілів, вказуючи на те, як они не давали доступу народовцям до „Народного Дому“ і Ставрогії, як підкопували „Народну Торговлю“ і як заложили на власну руку „голодовий комітет“. Крайний був час, щоби з ними зірвати і те остаточно стало ся.

О. Пеленьський, купець Коритовський і Рудницький (нотар. канд.) виказують, що кацапи були на кождім кроці перфідні.

Др. Куровець з Станіславівщини каже: Голоси, що тут дали ся чути (як критика „нової ери“) походили від рускої інтелігенції. Але чи ви, панове, спитали, як сам нарід про сю акцію думає? В Снятинщині селяни противні новій програмі. В нас кинули ся всі на радикалізм, бо їм не подобала ся програма пос. Романчука. Ми віримо мимо сего в цілу акцію, бо ві проголосив Романчук.

Романчук: Дячего не подобала ся програма?

О. Матковський: Економічні питання треба було поставити на першій пляні, а не національні і політичні.

Шехович: Я думаю, що правительство навязало з нами тому переговори, бо оно, як і Поляки, зрозуміло, що негациєю нас не знищить.

(Дальше буде).

Допись з Порохника.

(Посольський звіт п. Д. Стахури).

Дня 16. с. м. відбув ся в Порохнику заповіджений посольський звіт п. Д. Стахури. Як Порохник Порохником, то ще на своїй землі не витав руского посла, бо все тут виходило польські. Тим то і радить і цікавість малювала ся на на лицах виборців, котрих явило ся над 500. На сі глухі і змазурчені сторони, розуміє ся, се число є дуже поважне. Треба було видіти, як тут рускі виборці держали ся при голосованню! Хоч три рази мусіли йти до урни, то всеж таки в тревали до кінця, господарі і зарібники молоді і старі.

Як же дізнали про вислід голосовання, то радости їх не було границі. »Що як що, а бодай ми поставили на своїм, бодай ми на сих окраїнах маємо свого руского заступника“, говорили раз ураз виборці. А се скріпляло їх на душі, додавало надії не ліпшу будучність.

Тим то і нераз по виборах висловлювали виборці бажанє побачити свого посла, що і сповнило ся.

Віче відбуло ся під голим небом на подвірю руского приходства, котре виборці прибрали зеленню і на брамі умістили фестони в народних красках. Очевидно, що на віче прибув і п. к. комісар і жандармерия стояла оподалік.

Коли нарід вийшов з церкви (а був тут з народом і п. посол, чим дав красний примір своїм виборцям), і коли зійшли ся виборці з посторонних сіл, отворив збори місцевий парох о. Д. Бодревич відповідною промовою. Відтак на внесене д-ра Станька вибрано одноголосно председателем віча о. Д. Бодревича, а сей подякувавши за довіре, покликав на секретара студ. прав п. В. Конрада, та представив посла д-ра Стахуру тим виборцям, котрі его ще не знали і правительственного комісаря. Відтак забрав слово наш заступник у Відни, та говорив піднесеним голосом, з великим жаром більше як 1½ години. Мимоходом сказавши, своєю особою, повагою і голосом робив дуже корисне вражінє. Своєю бесїду попередив пов. посол вступом, як то тяжко було здобути загальне голосованє, як то польські пани обкроїли нам обіцяне число руских мандатів, і з того числа малого загарбали нам ще оден, потім перейшов до оцінки діяльности цілої ради державної. Тут пояснив виборцям про так звані конечности державні, бюджет, підвишенє рекрута, австро-угорську угоду і т. д. За се дістав нарід дворічну службу війскову, відпустки жовнірів на жнива, приїде забезпеченє на старість роботящих людей, буде опуст податку клясово-домового. Палата виборола виравді не дуже велику благодать на продажі соли, а всеж таки сталу ціну за 1 клгр. по 20 с і тим обмежено самоволю дрібної продажі. Рівнож виведано позволенє пашеня худоби в правительственных лісах а в пограничних селах перепустку до Росії на закупно дерева. Хотяй єще багато недостає до здійсненя цілковитого заспокоєня населеня, то є надія, що згодом наступить.

З черги перейшов до діяльности руского клубу. П. посол розповів найперше історію заснованя сего клубу, сказав на відступництво 5 московских запродавців, та розказував, як то прези-

дент міністрів пертракував з представителями руского народа, обіцяв до року спознати ряд його домагань, однако слова не додержав, злякавши ся польского кола, а додержити мабуть на разі лишень обіцянку що до руского банку парцеляційного.

Тут виборці деколи переривали бесідникови, взиваючи руский клуб до рішучої поважної опозиції, бо нарід не дасть так довго доплати по своїх правах.

А від себе додам бажанє, щоби український клуб вплинув на деяких крайних своїх членів, щоб вони при своїх опозиційних бесідах заховали строгую повагу і певну приличність не уймаючи сим нічого своєї рішучости. Нехай крайні послі признають свої дотеперішні помилки, нехай впевнять ся, що лишень влучности цілого клубу з усіми верствами українського народа можна щось зділати. Я єсьм далеким від того, щоби накидувати комусь свої переконання, однако гадку індивідуальну висказати можу. Зробіте много, мої панове, коли поставите собі девізу, «єсьмо готові постоляти за добро українського народа і Церкви». Мені здає ся, що многі з тих крайних послів дістали манію стати великими людьми, але кождий в иннім густі. От не було ще на Русі-Україні скрайних пропагаторів атеїзму, ворогів Церкви і духовенства, то треба звідси зачати, а «слави» добудемо. Добудете, але історія українська не буде нас згадувати яко добрих і люблячих свій нарід дітий. Може бути, що ділаєт се в добрій вірі сим робом піднести свій нарід, але я думаю, що ви не піднесете але заженете его у могилу. Німці, Французи і другі можуть бавити в соціялістів і радикалів, але український нарід на се не стати. У тамтих самі правительства дбають і про справи просвітні, економічні і т. д. для дотичного народа, а соціялісти служать для забавки, а у нас сего нема. З нас чи хлоп чи свьященик чи інтелігент святський всі разом збитою лавою повинні працювати, а все кажу, не ґрунті Христовім. Сим робом ми лишень зможемо доробити ся чогось в дома і значня у посторонних народів. Тую примітку закінчу на разі, бо над нею належалоб глибше розважити; подаю єї лише тому, що яко виборець можу вкинути свою примітку другим членам українського клубу.

Як пізнали ми з виводів пов. п. посла, то український клуб хіба з часом вспіє зділати щось для свого народа.

Вкінці представив бесідник свою індивідуальну діяльність яко посла в клубі і для ярославского повіта. П. посол жалувал ся, що виборці за мало відносять ся до него, чи сему причина неграмотність чи байдужність? Проте про сив у кождій справі свої писати, а він після спромози буде старати ся поладити. Але сего року як лишень дізнав ся, що виборці потерпіли шкоду елементарну від граду, поробив заходи в сій справі, щоб їм помочи, а так само як дізнав ся, що Русини покривдені в школах ярославского повіта, бо в деяких не учать рускої мови ані руских свят не обходять, поробив заходи і тут. Пояснивши виборцям деякі закони, потрібні для них, і заґрівши до просвіти і солідарности закінчив ш. бесідник серед оплесків і признань слухачів.

Відтак слідували інтерпеляції. Перший запитувал др. Станько в справі безпосередних виборів до сойму, рад повітових і громадских, одвічальности адміністраційних урядників, помноженє староств, в справі риболовлі, в справі відклику від засуду судового т. зв. баґателькового і много инших. Сі всі інтерпеляції були зілюстровані деякими яркими теперішними аномаліями так, що ко-

місар відгрожував ся замкненєм віча. Однак до сего не прийшло, бо бесідник сейчас ставляв ядерно свою інтерпеляцію і кінчив.

Ітерпелювали ще виборці, як п. Ільницький з Розбора в справі упосліджена руский дітий в школах, в справі парцеляції, а п. П. Бак з Хирова в справі живлової шкоди. На сі всі інтерпеляції пос. др. Стахура давал влучні поясненя або приреченє заняти ся ними.

Коли зміст нарад був вичерпаний, предсідатель віча коротко ще зібрав цілу діяльність першого руского посла в ярославским повіті і піддав під голосованє отсі резолюції, котрі присутні прийняли одноголосно з оплесками:

I. Віче в Порохнику висказує довіре своєму послови, та взиває до рішучої оборони прав руского народа.

II. Висказує своє глибоке недовіре до теперішного правительства, котре не сповнило доси ніякого слухного його домаганя.

III. Висказує своє рішуче домаганє, щоби у всіх висших становищах урядів були також Русини.

IV. Віче домагає ся, щоби Ярославщина при креованю суду окружного в Ярославі була прилучена до Львова а не до Кракова.

V. Віче домагає ся, щоби в школах ярославского повіту учено зарівно рускої мови як і польскої, та щоби в рускі свята не відбувала ся в них наука.

VI. Віче виказує надію, що помилуванє Січинського причинить ся много до злагоди невиносимого положеня двох народів в Галичині.

Такий був перебіг порохняцкоґо віча, нарад і резолюцій. Може бути, що я в дечім не подав докладного змісту, однак я не записував нічого, а лишень з памяти на другий день отсе написав.

Потрілним вистрілом з мездірів заповіджено початок віча і потрійним закінчено. По відспіваню народного гимну «Ще не вмерла Україна» зачали вічєвики поволи розходити ся домів, а шан. посол ще довго розмовляв з вічєвиками, вислухував їх домаганя приватних, давал ради правні, в чім много був помічний єму п. др. Станько. Так то поважно на порохняцкій землі відбув ся звіт першого українського посла з Ярославщини.

Вісник.

НОВИНКИ

— Календар. В середу: руско-кат.: *Преобр.* Г. Н. Т. Хр.; римо-кат.: Беніґни Д. — В четвер: руско-кат.: Дометія, Пульх.; римо-кат.: Бернардо авг.

— З нагоди дня уродин нашого Монарха грали вчєра вечером війскові музики перед намісництвом, корпусною командою а потім улицями Львова. Нині рано о 5¹/₄ год. на цитаделі даво 24 гарматні стріли, а ціла військова залага вирушила на янівскі оболоня, де відбула ся торжественна полева служба Божа. В катедрях всіх трех обрядів-та в усіх церквах і костелах відравлєно нині благодарственні богослужєня. Коло год. 11. перед полуднем депутації ріжних інституцій і товариств складали желаня для Цісаря на руки намісника д-ра Бобжиньского. Між иншими явила ся у п. намісника депутація митрополичої капітулы під проводом мітрата о. Білецького і депутація львівских руских тов-в під проводом проф. В. Шухевича. В склад сеї депутації входили ще: дир. др. Кулачковский і др. Федак від «Дністра», дир. др. Вол. Охримович від «Народної Ради», дир. Паньківский від «Кр. Союза кредит.», крил о. Чапельский і о. Федусевич від Р. Тов-а педаґ., о. Мохнацкий і п. Зацерковний від «Просвіти» і дир. Нагірний від «Народної Торговлі». Речником депу-

тації був проф. Шухевич, який зложив на руки п. намісника щирі желаня від Русинів для нашого Монарха.

— Амнестія. Нині оповіщено в Wiener Ztg. отсе письмо монарха до міністра судівництва:

Любий др. Кляйн! В сім році, в яким спомин про мов вступленє на престол перед 60 літами приносить мені заяви любови і преданности зі сторони населєня, бажаю пригадати собі тих нещасливих, які переступивши державні закони, підпали караючій справедливости. Для того всі особи, які перед днем оповіщеня амнестії за злочин обиди маєстату, або одного з членів цісарского дому, або за ті оба злочини, одначе не разом з иншим карним злочином, правно зістали покарані, звільняю від кар обмеженя свободи, о скілько она не була ще виконана і заряджую, аби в приводе тих злочинів, перед висше названим днем сповнєних, не заряджувано карно-судового слідства, або розпочате застановлено.

Дальше прощаю всім, котрі перед оголошенєм сеї амнестії яким небудь судом були засуджені на кару обмеженя свободи не більше чим 2 тижні, або на гривну не висше чим 150 К, если вже передше тої карі не відбули. Если би попри кару, обмежаючу свободу, була ще кара гривни, увільняю від тих кар, если кара обмеженя свободи і доповняюча гривна виносять разом на більше чим 2 тижні.

Дарую кару всім тим, які перед оповіщенєм сеї амнестії зістали засуджені яким небудь карним судом на кару обмеженя свободи не довшу чим 3-місячну, або на кару грошеву, если перед тим не були засуджені, що на основі законів наслідком того робить їх нездібнями до осягненя деяких прав, становищ і управнєнь, як також потягає за собою утрату вибору і вибиральности до публичних тіл.

Крім того дарую решту карі всім засуджєним в списі А до Е наведєним 562 особам і 190 особам в списі Ф кару свободи і грошеву.

Ті акти милосердя мають бути виконані дня 18. серпня 1908 р.

Постанови 3. і 4. розділу належить примівити, если вирок в дню оголошеня амнестії не є правосильний, але правосильність потім наступає, з огляду що правне средство проти того не було приміненє, або було цофненє. Звільненє від правних наслідків для тих осіб, які своєї карі з днем 18. серпня 1908 не вповнили, або вповні не вповнили, в тім часі послідує, в яким карне обмеженє свободи зістало виконанє або грошева кара наложена.

Здрій Гішь дня 5. серпня 1908.

Франц Йосиф в. р.

Кляйн в. р.

— Поміч для потерпівших від повеней, градів і дощів. Оводі відбуло ся в намісництві засіданє центрального комітету для ратункової акції в цілі несєня помочи селянству, яке потерпіло від живлових нещастє. В засіданю, якому проводив намісник др. Бобжиньский, взяли участь крім репрезєнтанта краєвого відділу і делеґатів польских товариств господарских і кружків рільничих, також відпоручники товариств «Просвіта» і «Общества ім. М. Качковского». Товариство «Просвіта» іменуєвало своїм відпоручником д-ра В. Охримовича, а его заступником д-ра В. Бачиньского. Намісник представив вислідї своєї заходів в тій справі, повідомив, що вже дістав від центрального правительства значнійші фонди і надіє ся дальших субвенцій на ту ціль та що вже закуплено значну скількість папі і збіжа для роздачі між потерпівших будьто даром, будьто по зниженій ціні. Дальше повідомив намісник, що задачею центрального комітету буде уложити план цілої ратункової акції і розділити розпорядимі запомози між поодинокі повіти, а роздачею запомог між громади і поодиноких господарів займуть ся повітові комітети, котрих склад є аналогійний як комітету центрального. Першою точкою нарад було уложєнє інтрукцій для повітових комітетів у формі обіжника до старостів. По довшій дискусії, в котрій забирали голос всі учасники, усталено зміст того обіжника, ко-

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

В Черногору!

Лопушна над Білим Черемошом
11. 8. 1908 р.

(Конець).

Западючий скоро вечір, брак нічлігу, перемочені чоботи і одіж, порожнеча в жолудку і наливаюча ся за карк вода робили наше положення дуже невеселим. А Черемош шумить і гуде по скелях і о переході єго в брідані бесіди не може бути. Тут від надходячого Гудула довідуємо ся, що оден кілометр в гору Черемоша є якийсь маґазин, де, о скілько там кого застанемо, буде можна переночувати а може навіть що вісти. Га, щож робити, де є лиш оден вихід там нема що вибирати. Ідемо отже в ту сторону. Господи, яка се дорога. Троха стежкою — кажу „троха“ бо решту Черемош позабирив, — троха заринком Черемоша, троха людскими царинками, купуючись в дощи ми добили ся до сего маґазину.

Дійшовши там щасливо, вже по заході сонця, ми на щастя застали там кількох людей. Оден поважний жид з білою бородою, другий молодий, порядно, а навіть елегантно убраний і троха жидів одягнених в високі штільпи або чоботи з холявами і маринарки, з виглядом американських cow-boy'ів, всі узброєні в револьвери або бровнінги. До загороди причіплєні чотири осідлані коні гризли повели кинене їм на землю сіно і злегка до себе немовби реготали ся. Просьбу нашу о переночованні приймив згаданий вище поважний жид, як се пізніше показало ся, купець дровами і богатий державець чи навіть властитель половин і лісів — ввічливо і ми вийшли в хату. Змучені сіли на лаві, що стояла перед столом, зняли зі себе манти і тайстри, поскидали черевики і цілком мокрі скарпінки, щоб їх осушити. Тоді оден з cow-boy'ів, здаєть ся вірник сего купця, засьвітив лойону свічку, приїс троха дров і розпалив огонь. Ми зараз присунули ся до него, щоб троха осушити ся і зварити колєшу з консервами. До того додали нам наші господарі ще децю молока. По вечері молодий товариш купця, — як при взаїмнім представленю показало ся єго син, студент віденського університету, — казав нам принести всьо сіно яке в хаті було — а було єго тільки, що оден чоловік може під паху набрати — і постелити на землю а на се застелити коц з під сідла. Так ми і покляли ся. Під голови взяли тайстри, а накрили ся пелеринами.

Наші господарі спали не ліпше, а деякі ще гірше чим ми. З виїмкою самого купця, що мав волосяну і мене що м уживав надувану гумову подушку, всі другі мали під головами тайстри, або сідла, а лежали на голій подлозі. Тоту простоту пояснити треба тим, що наш „маґазин“ був сиривді колєсь маґазином муки, тепер однак служить лиш як тимчасовий захист для єго властитель під час їх подорожжя за торговельними орудками, іменно тоді, коли вони приїждять надзирати вирубу і транспорту дров. Впрочім дім сей стоїть пустою.

Мимо кількоразового короткого дощу і оставшої по нїм роси та мимо злого нічлігу був сей день для нас — з туристичного боку беручи — дуже корисний, бо хмари підняли ся тр ха вище, мраки отулювали лиш декотрі горби і то лиш хвилево так, що овид не був засянений і можна було в хвилях, коли сонце засьвітло видіти ціле море гір з їх лісами, з їх полонинами, потоками і розкиненими по полонинах і потоках хатами, колибами, отарами овець і сґадами худоби. Сподівана постійна погода завела нас і хто знає чи завтра ліпша буде. За те маємо надію, що прецінь хоч на позавтра і в наше, хотів сказати, віконце засьвітить також сонце, але собі пригадав, се не „наше“, а „чуже“ віконце. Бідна та наша туристика, що змушує людей до якого небудь життя в дорозі. Се однак ми мо всього має свій спеціальний чар, що нам дуже подобав ся і хто знає, чи така туристика як наша не має більше приманчивости і приємности — очевидно для здорового чоловіка — чим їзда ріжними рольбанами, та ночованє в вигідних готелях з пружинними ліжками, та смачними вечерями.

А. Будзиновский.

трий буде в тих днях розісланий і в часописях оголошений. Іменем тов. „Просьвіта“ член комітету др. Охримович висказав вдоволенє і признание з причини, що до участі в центральнім і повітових комітетах покликано також репрезентантів руского населєня та звернув увагу, що належало би припилювати, аби роздача запомог відбула ся завчасу перед сїюбою, щоби розділювано запомоги по громадах справедливо і безсторонно і щоби в тім напрямі розведєно належиту контролю. Сї домаґаня прийнято і в обіжнику відповідно узглядено. Відтак представлено членам комітету загальні висліди урядових реляцій про розміри шкід заподіяних слотою, градом і поевнями в поодиноких повітах, почім намісник відложив наради до другого засіданя, котре відбуде ся в найблизших днях, а предметом варад буде розділ запомог між поодинокі повіти.

— **Господарско-економічне віче** відбуло ся дня 2. с. м. в Сівці, калуского повіта, при участі близько тисячі селян та інтелігенції. По трех рефератах про господарські спілки, спілкові каси і садівництво, ухвалено отсі резолюції: 1) Візвати філію „Просьвіти“ в Калусі, щоби поділила читальні в повіті на групи, поставила на їх чолі енергічних людей, котрі мали би бодай два рази до року здавати звіти з читальняного житя. 2) Домаґати ся від правительства, щоби побільшило запомоги на ціли рілництва в Галичині, та щоби Русяни дістали до власних рук через тов. „Просьвіта“ або тов. „Сільський Господар“ що найменше половину тих запомог, які дістають Поляки нїби для цілого краю, а властиво для себе. 3) Домаґати ся залісеня впрубаних лісів, щоб охоронити край від живлових нещасть. 4) Припоручити нашим послам жадати в радї державній, щоби держава беручи на увагу застрашаюче обтяженє довґами хлоских ґрунтів усі інтабульовані довґи взяла на себе, а властителям обтяжених ґрунтів дозволила їх сплачувати в довшім періоді часу.

— **Дощі і шкоди.** В Снятинщині тривала слота через липень і половину серпня та нанесла необчислимі шкоди хліборобам. Від повеній потерпіли найбільше: Рожнів, Новоселиця, Джурів, Рудники, Завале, Залуче, Княже, Драґасимів, Попельники, Борщів, Хлібичин, Трійця, Волчківці, Видинів, Будинів, Микулинці і Снятин. Словом потерпіли всі місцевости, положені над ріками Рибницею, Черемошом і Прутом. В Заболотіві на Прутї повінь зірвала міст. Се стає доказом, як страшно потреба систематичного урегульованя тих рік, бо дотеперішні доривочні роботи в тім напрямі, хоч дорого коштували, пішли ракам на сніданє.

В Станиславівщині наслідком недостатку наші селяни випродують худобу за „песї“ гроші. Єсли не зарадить ся сему лиху доставою дуже дешевої паші, то для рільного господарства буде се страшним ударом.

В Рогатинщині збіжє знищенє в більшій часті, а бараболі гниють. На другий рік нема надїі на ліпші жнива, бо озмигна спізнала ся задля слоти.

В Сокальщині пропала менше більше третина збіжя, бо решту спрятано перед дощами. Шкода діткнула переважно селян, які беруть ся до жнив пізнійше чим властителі більших посїлостий. Бараболя зогнила зовсім.

З Миколаєва доносять, що Дністер виляв оводі на обох берегах і затопив пся, левади і сіножати. Шкода величезна.

В п'ятницю вечером під час дощу звіяла ся коло замарстинівської роґачки під Львовом воздушна труба і посувала ся в напрямі Збоїск і Рієни. По дорозі труба повиривала і поломала всі дерева. Столітні липи поторощені на тріски.

Телеграми

з дня 18. серпня.

Відень. В Wien. Ztg. напечатано нині цісарський розпорядок, яким установляє ся ювілейний хрест для осіб, остаючих в цивільній службі державній і чинних війскових від кадєтєв в гору.

Ішль. Архієв. Людвик Віктор, одинокий нині живучий брат нашого монарха, приїхав до Ішлю, аби зложити цісарєви желаня з нагоди дня уродин.

Царгород. Молодотурецкий комітет підніє справу покликаня дорадників з європ. держав до переведєня реформ, аби тим чином приєднати собі ті держави і Європу.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сакєтускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 17. серпня с. м. Тихон Омелянський, Шуя (Росія); Сильвестер Герасимович, Рава руска; Михайло Лєсв'як, Перемишль Іван Устиянович, Косів; Василь Ярош, Перемишль; Омелян Калинич, Головецько горішне; Володимир Годованський, Германів; Антін Кочій, Городище; Микола Драб, Добровляни; Осип Янків, Городище; Іван Бурбель, Команча; о. Лев Чемеринський, Пітричі; Рахард Дирда, Найберун; Іван Хитреню, Никоавів к. Гаїв; Симеон Гринник, Рогатин.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише тукот і паперців з першої галицко-рускої фабрики Євґєна Білєньского в Збаражє.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

Лікар внутрішних недуг

Др. Мирок Вахнякич

мешкає тепер

при ул. Зіморовича ч. 5. у Львові.

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломії	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:25	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломії	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.